

SZÉKELY HÍRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egyet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Meghívás!

A maros-vásárhelyi jogász-egyet I-só (anyagi magánjog) szakosztályának a helyi kaszinó-egyet helyisége tanácskozási termében folyó 1874. évi aug. hó 31-én délután 4 órakor tartandó gyűlésére, melynek tárgyai lesznek: a magyar kereskedelmi törvény tervezetének 5. 6. és 7. §§-ait illetőleg beterjesztett indítványra tett vélemény; és a magyar váltó törvény tervezetének módosítására irányzott indítvány, a tagok mentől számosan megjelenni tisztelettel meghívattak.

M.-Vásárhelyt, 1874. aug. 25-én.

Elekes Pál.

a szakosztály elnöke.

Kelemen István,

a szakosztály jegyzője.

M.-Vásárhely, 1874. aug. 25-én.

Hazánkban a törvényhozás, a reá várakozó nagy feladat, az igazságügyi teljes codificatio keresztül viteléhez az utóbbi években nagyon kevés mértékben járult; most azonban az erre vonatkozó munkálatok már minden irányban megindultak s remélhető, hogy az igazságügyi törvényhozás a következő években gyümölcsözőbb fog lenni.

Legalább azt lehet következtetni a készen levő számos törvényjavaslatból kiindulva, melyek egyikéről, a polgári törvénykezési eljárás módosítása tárgyában készült s már a ház elé is terjesztett, törvényjavaslatról ez alkalommal mi is röviden szólni kívánunk.

A polgári törvénykezési eljárás hiányai, annak életbe lépte óta naponta érezhetőbbekké lettek, azért mindenki elismerte annak szükségét, hogy a helyzeten javítani kell.

A kérdés csak a körül forgott, hogy miképen?

A sajtó s a magyar jogászgyűlés is határozottan a mellett nyilatkozott, hogy a polgári perrendtartás a szóbeliség, közvetlenség és nyilvánosság alapján készitendő, s a törvényhozás is elfogadta elvileg a szóbeliség és közvetlenség alapján behozandó törvénykezési rendszert.

Ennek létesítése azonban sok időt, fáradságot és a szükséges szervezés miatt pénzt is kívánt.

Ez okból a miniszterium javaslatában csakis az úgy nevezett kirívó hiányok orvoslását vette célba, hozzá járulván még azon körülmény is, hogy a javaslat indokai szerint a szóbeliség és közvetlenség nálunk még nem léptethető életbe, mert arra még nem vagyunk előkészülve, s az nem találkoznék a nemzet bizalmával, mert hiszen nálunk a sommás eljárásnak tulajdonképen szóbelinek kellenék lenni, — gyakorlatban pedig az is írásbelivé fajult.

Kirívó hiányokul a javaslat főleg a sommás eljárásnak írásbelivé lett elfajulását, és a felebbezési rendszer tökéletlen szabályozását tekinti, s leginkább ezeket karolja fel, azonban a 124. §-ra terjedő javaslat ezen kívül még egyéb, többé kevésbé lényeges módosításokat is foglal magában.

A sommás eljárást illetőleg a javaslat mintegy 45 cikkben utasítást tartalmaz, de igénytelen nézetünk szerint, kitűzött célját, a bírósági teendők kevésbítését s a jogbiztonság szilárdítását ez által majdnem semmit sem viszi előbbre.

Nézetünk szerint ugyanis a ptrdtsból is épen úgy felfoghatta hivatását egy jogképzett járásbíró, mint a javaslat részletesebb utasítása mellett; ott is csak az a lényeg, hogy alakszerű perbeszédnek helye nincsen, hogy a tényállásról jegyzőkönyv veendő fel, melynek alapján az ítélet kimondandó; a javaslat 38. §-a szerint is az kívántatik meg, melyben kimondatik, hogy rendes perbeszédnek a jegyzőkönyvbe fel nem vehetők, azonban a tárgyalás eredményét lényeges részeiben, különösen a felek kérelmeit, az ezek alapjául tett tényközlmények, a használt bizonyítékok felemlítésével maga a bíró tartozik mindjárt a tárgyalás után a jegyzőkönyvben feljegyezni, mely egyedül szolgálhat alapul az ítélet hozatalnál.

A sommás tárgyaló bíró dolga tehát nézetünk szerint nem kevesbedett, de sőt nehezített, mivel a javaslat szerint a jegyzőkönyveket magának a bírónak személyesen kell felvenni, holott a jegyzőkönyv vezetés nem tartozik a bírói funkciók közé, s ez csak nehezíti a tárgyalás vezethetését.

Megkivánjuk jegyezni, hogy 50 frton alóli ügyekben a javaslat szerint az első foku bíró ítélete ellen további felebbezésnek nincsen helye s a javaslat mégis elészabja, hogy a tárgyalásról ekkor is jegyzőkönyv vétessék fel. Ez már épen felesleges munkaszaporításnak látszik.

Nézetünk szerint a sommás eljárás a javaslati utasítások daczára a régi marad, mert miután a bíró ítéletét nem a felek közvetlen kihallgatásából meritett jogi meggyőződésére, hanem a jegyzőkönyvre kell hogy alapítsa, a jegyzőkönyvet lehető terjedelmesen fogja felvenni, hogy a felsőbb bíró előtt hű s teljes képét nyújtsa a tárgyalásnak, nehogy újabb kiegészítés rendeltessék. Ebben rejlik oka nézetünk szerint annak, hogy a sommás eljárás írásbelivé fajult s nem a népnek ehez való hajlamában, mely inkább meg fogna barátkozni a közvetlen szóbeli s gyorsabb eljárással.

Ezek szerint az eljárás a régi fog maradni, s a javaslat által a közvetlenség- és szóbeliséghez egy lépést sem közeledtünk, de igen is távoztunk attól, mert a mig aztán az eljárás újabb revisio alá fog vétetni, addig még hosszas ideig kell a meglevő bajakkal küzdenünk.

Igénytelen nézetünk szerint: nem oszthatjuk azon állítását a javaslat indokainak, hogy a közvetlenség és szóbeliség nálunk még behozható nem lenne s úgy vélekedünk, hogy azt a sommás eljárásban ezen alkalommal már be kellenék hozni természetesen a bizonyítékoknak szabad méltánylása mellett, a mi mostani bírósági szervezetünkkel is létesíthetnének aként, hogy a sommás ügyek másodfokúak az illető első foku társasbíróságok jelöltetnének ki, melyek előtt az ügy másodfokulag tárgyalhatná, minden további felebbevitel kizárásával.

A „Székely Hírlap” szerkesztőjének.

A székely ügyhöz.

(Folytatás.)

Azonban mindez másképen történt, az egyházi főtanács folyamodásával elutasított s a nevezett altanoda előljáróságának egyéb nem maradt fenn, mint a már pár évvel ezelőtt megkezdett, pénzerejéből kifogyás miatt felhagyott s romlásnak indult iskola épülete tovább folytatása és kiépíthetése céljából kölcsönért folyamodhatni, 24 ezer forint kölcsönért folyamodását a mult évben adta be egy küldöttség a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, a honnan a kérelem a belügyminiszteriumhoz átküldetvén, ennek folytán a belügyminiszterium mult év decz. 28-ról Háromszék községéhez intézett leiratában ajánlatba is hozta, hogy a kért kölcsön a Háromszéken felállítandó ipariskolai célokra legfelsőbb helyt fenntartott az úgynevezett „lóbeszerzési pénzalapból” földtehermentesítési költségekben 5% kamat mellett kiadathassék.

A fennjelzett miniszteri leirat, illetőleg kölcsönkérés, Háromszék törvényhatósága f. év május 27-én egybehívott közgyűlésen tárgyalatván, a Künnle úr indítványára azt elejtettek, azon szin alatt, hogy az említett lóbeszerzési pénzalap a felosztott székely huszár családokat illetvén, a felett illetőleg a kölcsönadás, illetőleg ajánlása felett is, sem a belügyminiszterium, sem a képviselőtestület nem illetékes határozni és az jogsértést involvál.

Sajátságos, hogy ezen épen a háromszéki nép áldozatkészségéből, filléreiből alapított tanintézet kölcsön útján segélyezése ellen tett indítvány jogi tarthatatlansága, maguk a tényezők által saját igazolásukra a „M. Polgár,” „Kelet” és a „Reform” hasábjain közölt okmányokban bizonyították be és mutattatik ki, hogy az úgynevezett „lóbeszerzési pénzalap” legfelsőbb helyt elvileg ugyan a Háromszék területén volt és felosztott székely huszár családok tulajdonának ismertetik el, de a pénzalap benntartatván, annak kamatai a K.-Vásárhelyt, vagy Sepsí-Szentgyörgyön felállítandó ipariskola javára lenne fordítandó, tehát a pénzalap kamatozandó és így kamatra kiadható. A mi egyúttal a belügyminiszter correct eljárását is kétségtelemné bizonyította be.

Ezen, „et tu me file Brutus”-féle elfogadott indítvány ellen, a közérzület felháborodása méltó visszahatást eredményezett és ennek folytán az e végre f. év július 23-án egybehívott bizottmány az elábbi ominosus indítványt elvetvén — elvégre a kölcsön megadását megszavazta — a mi másképen nem is történhetett.

A mig nálunk egyes iskoláink állása és fenntartása felett ily létküzdelem folyt, ennek épen ellentétét látjuk ott Naszódvidéken megtörténni; a naszódí tanintézet alapja és iskolai céljaira nem rég adatott át az eddig államkezelés és tulajdonban volt milliókat érő radnai,

borgói birtokterületek, havasok, a hol mások a falvák feliratait, jelvények, penatesek sat.

A Teleki könyvtár e monumentalis fidei comissum ügye is hanyatlásnak indult és kérdésessé vált, melyet halhatatlan emlékü alapítója, a székely tudományos művelődése emelése és Athénéje előidézése céljából Maros-Vásárhelyt állított fel és dotált.

Az emancipatio ex thesi bármennyire szép tana megvalósítva előkészületlenül találta a székelyföldi állapotokat, új népbévándorlásnak nyitott utat, a mely az üzérkedésben, az ugynevezett életrealitásában jóval kifejtettebb, jártasabb lévén, a pénzhajtó vállalatok tényezővé vált, maguknak hűveket is hódítottak, pl. „Bözöd-Ujfalu“ székely törzs lakói nagy része vallásukra tért át.

A pálinkagyártás és annak nagymérvű elterjesztése, elárúsítása főfoglatosságukat tévén, ezen iparág és fogyasztási cikk meghonosítása ez új acquisitum hozománya, melynek problematicus volta a pálinkaárulási helyek nagymérvű, sok helyett botrányos elszaporodásában s annak mértékletlen testet, lelket egyaránt elszennyvesztő élvezetében, főleg az alsóbb néposztályok közt mutatkozik.

A per associationem idearum erre következett uzsoratorvény felfüggesztése, az eddig is nálunk pénzforgalom nélküli vidéken nagy ingadozást eredményezett, nemcsak az által, hogy az uzsoráskodásnak határt többé nem szab, hanem egyúttal a nem pénz, hanem más erkölcsi intézeteket is oda vezette, hogy tőkepénzeiket az eddig is bajjal fizetett 5—6% kamat helyett nagyobbakra kölcsönözze ki.

A pénzforgalom most is a nyers termények, termékek esetlegességétől függvén, a meglévő birtok mellett is arra nem számíthatni, e miatt már azon vidékeken is, a hol kölcsönadó pénzintézetek léteznek is, a váltóperek, ezek folytani végrehajtások mindennapivá váltak a fizetések nem teljesítése, nem teljesíthetése következtében.

(Végo következik.)

Jogi szemle.

Az osztrák büntető perrendtartás 302. §-ának alkalmazása.

A törvénykezés mezéjén igen gyakran találkozunk oly esetekkel, midőn a világos, határozott intézkedés a gyakorlat által megváltoztatik és ez irányban — bár különböző hatással bír, mint a mit a törvényhozó akart — kimozdithatatlan álláspontot foglal el.

Igy történik ez némely törvényszéknél jelenleg is az osztr. bprs. 302. §-ával. E cikk világos rendelete az: hogy a felebbezés a határozat kézbesítése napjától 24 óra alatt jelentendő be, s annak kifejtése a legközelebbi 8 nap alatt benyújtandó.

TÁRCZA.

A vérátömlesztés.

H. J.-tól.

Azt hiszem, már legalább névleg ismerős a kedves olvasó előtt ezen cikkünk homlokára írt kifejezés; mi annak fogalomkörét, fejlődését és jelen álláspontját óhajtjuk általánosságban megismertetni, kerülvén lehetőleg a szakszerűséget, mely különben is csak zavarhatná a dolog áttekintő felfogását, a nélkül, hogy e lap körébe tartoznék.

Vérátömlesztés (transfusio) alatt azon műtői eljárást értjük, midőn az embervért úgy mennyiségileg, mint minőségileg az által akarjuk javítani, hogy az illető beteg egyén valamely visszerébe idegen, de ép és egészséges vért vezetünk át.

Egy újonan fölvetett eszme ez a szaktudomány terén, mely körül a legtudományosb és búvárszellemű férfiak teljes odaadással csoportosultak, munkálkodnak és óriási léptekkel közelednek a legmagasb tökély felé, mely utóbbi körülmény tudományos korunk utolsó évtizedeinek érdeme. Ezen célunk: a tökélyhez való közeledés szerepében már nem szükséges csak folyton a külföldet bámulnunk, mely ez irányban a legkedvezőbb feltételek és viszonyok közt van, mert mutathatunk fel e téren olyat, a mi — magyar és pedig mind a legszebb sikertől koronázott magyar orvosi tény, mely a németek által tudományosan is kimutatott és elismert magyar agynak folyton több és nagyobb tért nyit és szükségképen nyer, nyernie kell.

S most vessünk egy futó pillantást fejlődés történetére.

A gyakorlat e §. rendeletét oda módosította, hogy vádlott már a végtárgyaláson, az ítélet szóbeli kihirdetése után azonnal felhivatik nyilatkozatra. A tudatlan vádlott, sőt még védője is — a gyakorlatnak a bíró által ily irányban lett pressioja alatt — kénytelen nézetét nyilvánítani, s meg nem elégedés esetében a felebbezést bejelentenie, azonban emlékezve arra, hogy a bprs. 302. §-a a határozat kézbesítésétől kezdve kívánja a 8 napi időt, okait ő akkor adja be, nem figyelve semmit arra, hogy annak kiadásáig — főleg a mostani ügyhalmaznál — ez az idő már kétszer is eltelt.

S mi történik ebből? A legvalószínűbb következtetéssel az: hogy okai visszautasítottak, mert a 8 nap a bejelentéstől eltelt. A törvény helytelen gyakorlata miatt elveszti vádlott azon jogát, hogy önmaga védelmét a fensőbb bíró előtt meggyőződése szerint tisztázhassa; elveszti azon lelki nyugodalmát, hogy maga részéről semmit el nem mulasztott. Mert a milyen joggal elfogadható az ily esetben a határozat kézbesítése után 24 óra alatt meg nem tett bejelentés folytán, ép oly joggal utasítható vissza is; azaz: ez ut közül egyik sem helyes, egyik sem indokolható. Ha a gyakorlat kényszeríti vádlottat arra, hogy felebbezését már a végtárgyaláson bejelentse, akkor annak kifejtése is ugyan e naptól számított 8 nap múlva kell, hogy történjék. S ez esetben rendesen azon körülmény fordul elő, hogy vádlott vagy védője jegyzeteikből, emlékeikből állítják össze a védelmet, mert hisz az ítéletet még kézhez kapni nem lehetett, s talán — a mostani ügyhalmaz miatt — kikészítve és revidálva sincs. A gyors kiadás néha a legjobb akarat mellett sem lehetséges. E téves irányu gyakorlat kellemetlen következményei tehát eléggé világosok.

Vissza kell tehát térnünk a bprs. 302. §-nak a törvényhozó által szövegezett szavaira, mely elég határozottan kijelenti, hogy a felebbezés bejelentése is a kézbesítéstől kezdve válik az időhöz kötöttség tekintetében kötelező erejűvé. Ez idő alatt vádlott gondolatait is rendezheti, de más felől oly joga ez neki, melytől őt bármilyen gyakorlat által megfosztani nem lehet.

Maros mellől 1874. aug. hóban.

A Bethlenianum fehérvár-n.-enyedi collegium nebensdvirág. (Folytatás.)

V.

A tennebbi tények és körülmények eléggé bizonyítják, hogy a bethlenianum collegiumnak mulhatatlanul és esonkítatlan Enyeden kell lenni, Nagy-Enyed és vidékével élni, vagy elveszni. Ha Bethlen Gábor fejedelem akkor, midőn az ország rendei 1621-ben tetszésére hagyák Kolozsvárt, avagy Gyula-Fehérvárt alapítani az intézetet; e bölcs fejedelem épen a fennérdekelt szent

Ha visszatekintünk a régi classikus-kor világába, már megtaláljuk a vérátömlesztés eszméjének nyomait. Ovidius metamorphosisának VII. könyvében említi, hogy az egyiptomi papok által tanított búvárszű: Medea, Pelias leányait apagyilkosságra birta rá azon okból, hogy az apának átvágott nyakereibe ifjak vérének fecskendi s így megfíjtja őt, mint Aesont Jason atyját.

Az ifjítás eme téves hite onnan eredt a régi kor embereinél, mert ők a vért nemcsak az élet fenntartó, tápláló tényezőjeként, hanem a lélek székhelyének is tartották.

Azonban a vérátérésztésről azon korban, sőt még a későbbi századokban is, komolyan és okszerűleg szó nem lehetett, miután a vérkeringést illetőleg téves fogalommal bírtak. Ezen korban ugyanis az Aristoteles vérkeringési tana volt mérvadó: „t. i. a vér és szív üreibe képződén, mint tápanyag a test különféle részeiben szétfoly, de vissza a szívhez sohasem jut.“

Látjuk tehát mennyire eltért e nézet a tulajdonképi igazságtól, miután a vér nem képződik a szívben; szétfoly ugyan a szervezetben, de vissza is ismét a szívbe. Így tehát a vérkeringés helyes ismerete nélkül még csak álmodni sem lehetett a vérátbocsátás czélszerűségéről, míg az a 17-ik század elején föl nem fedeztetett.

Egy francia történetész: Sismondi, beszéli ugyan, hogy már 1492-ben VIII. Ince pápán hajtottak végre vérátömlesztést. A pápa ugyanis álomkórban szenvedt, de orvosai lemondván róla, egy zsidó orvos jelentkezett, ígérvén, hogy egy általa föltalált műszer segítségével a pápa ereibe vért ereszt át s így megmenti életét. A műtét, melyhez 3 ifju karvisszeréből vétetett a vér — szerencsétlenül a 3 ifju halálával végződött s a pápa élete sem volt megmenthető.

ezél és bölcs számítás következtében Gyula-Fehérvárt választá áldozatai fénypontjául, ha az 1630. és 31-beli az Apr. Const. I. része 10. czíme 3-ik cikkében befoglalt törvény szentesíté az alapító fejedelem akaratát, mely pedig ezen kikötéssel, hogy: „ha valamikor a collegium keze és nevezete alól, annak hasznával és épületeivel valami más alkalmasabb hely concambeáltatnék, com munii interesuntium consensu; a collegium teljességig ruinaltatnék és vagy ideig, vagy akár mint is a mások kezére deviniálnának, azon bonumok in tali casu tartsassanak fiscalitásoknak; ha Apafi fejedelem 1662-ben a török és tatár rablások és Rákóczi haduk pusztításai után ideiglenes tartózkodási helyéről Kolozsvárról Enyedre rendelé az intézetet s oda adá a tanárok részére a privilegiumot, ha félszázados megerősödés után 1703-ban Thoroczkay látogatása, 1704-ben márczius 13-án Rabutin Tige sergei pusztításokkal, ha az 1709-beli ragály és pusztító betegség után, ha az 1737-beli vagyoni megadások után, melyek csak 11-ik József szabadelvű uralkodása alatt szűntek meg; ha végtére az 1848—49-iki a társnemzetek általi pusztítások mellett is egyszerű hatalmas ellenek Erdélyt „moribunda Transylvania“ másszor az újabb kor és állítólagos mivelttség embeber Wolgemuth és társai a nagy-enyedi tanuló-intézetet „vesztett állomásnak — „verlorene Post“ — nevezék s még a két Párispápai, Csernátou, Apáczai, Enyedi, Ajtai Mihály, I-ső Kovács József és végtére 1850-ben Incze Dániel és Vajna Antal tanárok és több jeles társaik: gróf Bethlen János, gróf Teleky Sámuel, gróf Mikó Imre, Fosztó Ferencz és más nevezetes és kitűnő fő- és aligondnokok órállásuk mellett mégis mind csak Nagy-Enyedre hozták vissza és terelték ezen intézetet az időkbe; az 1629-en kezdőleg jelen időig létezett mintegy 500-at meghaladó jeles tanár és 60-nál több hazatérő mivelt, áldozatra kész fő- és aligondnokok soha arra nem gondoltak, hogy Nagy-Enyedet és környékét az egyetemen mentő és a nemzetnek fennállást biztosító collegium megfosztás; megengednek nekem azon egy néhányat, kik a jeles multra és fontos jövőre nem gondolva, a meglehetően caricaturai és más mindennemű styllel, immoderancia a nagy-enyedi collegiumból a hittani osztályt elvonták, s sürgetik, csak azért, hogy egy pár, inyöknek tán nem kedves, itt a vidéken és intézetben eddig különben jeles és becsült tanárokat, Kolozsvárt „Palotáson“ mintha hajdani derék Turi papot egy nagy úrnál lépni akartak tanítani, ők is simább, talán alárendeltséget elismert indulathajlamra, ha nem szépen, egy kevésbé komolyan immoderancia is reászoritani törekednek, nemcsak a meglehetően érdekelv és vallásunk biztosító eszközével bánnak a kegyelet nélkül; hanem gondolják meg jól, hogy törvényeket akarnak falba rugni, semmibe venni, ezt pedig aligha az erdélyi református státus népei, mint hagyományossai az alapító fejedelemnek és őt követő nagy

Sismondinak ezen közleménye azonban nem igaz, mi történeti adatokkal való czáfolatból derül ki, mert a pápa nem is műtétet, hanem vegytanilag készített vért ivott.

1619-ben Harley William által Londonban helyes tanulmányok alapján tett fölfedezés megismertette a tudományos világgal a vérkeringést, logikai támpontot szolgáltat a vérátömlesztés felőlő eszméjének megtestesítésére. Így mindjárt Potter egy theológus, ki a londoni Royal Philosophical Society előtt a vérkeringésről tett felolvasása alkalmával azon gondolatnak kifejezést, hogy a már ismert vérkeringés alapján lehetne-e egyik állat vérével a másik állat vérére pótolni.

E fölvetett kérdés óriási mozgalmat és hullámokat idézett elő a szellemi élet tengerén, hol azonban csak ugyan az angolok voltak a lankadatlan előharczók.

Az első sikerült vérátömlesztést, de még csak kísérletnek tekintendő, az angol Lower nevű angol mutatólatokon 1668-ban egy Lower nevű angol mutatólaton londoni Gresham Colledgeben roppant közönség előtt midőn egyik kutyának visszeréből szabadon bocsátván a visszeres vért, ennek helyébe a másik kutyának ültetett vérével átömlesztette át, miután mindkét kutyát egymással mellé egy asztalra kötözte. A kísérlet bevégezése után a nagyobb kutya a vérvesztés áldozata lett, miután eme ültetett vére a kisebbikbe eresztetett át, mely utóbbi féloldoztatván egész kedélyességgel ugrándozott s később sem mutatott semmi kellemetlen érzést.

A kísérlet tehát teljesen sikerült. Lower ezen műtete még nagyobb forrongásba hozta a búvárszellemeket és nem csodálkozhatunk, ha egyik kísérlet a másikért a különböző házi állatokon.

(Folytatás, köv.)

mányos társainak egy pár ember, vagy ám legyen egy pár száz ember kedvéért is, azt hiszem el nem nézi többé s öntudatra ébred épen most, a midőn figyelmeztetem is arra, hogy:

a) Az Apr. Const. I. r. 10-ik czime 3-ik cikkére, a melyeket fennebb is elősoroltam s a hol még az is kimondatik, hogy: ha minden calvinista ember beleegyeznék is, nem szabad a nagy enyedi collegium jószágait és ezek jövedelmeit bántani és más intézetek jövedelmeivel összevegyíteni.

b) A H. K. I. r. 10. cikk 11. r. 45. és 51. czimjeire az az Apr. Const. I. r. 5. czime 1-ső cikkére az 1690-beli Leopoldi hitlevél 2-ik, a Leopoldi diplomát kiegészítő 1693-beli pótlék-diploma utolsó pontjára és az 1791-beli 54. és 55. törvénycikkre, a hol kimondatik: „puod nice Foundationes ad mentem, ac Intentionem fundatorum administrabuntur;“ magyarul: hogy a kegyes adományok az alapítók rendelkezése és akaratjuk szerint fognak kezeltetni.

A bécsi békekötésre, mely 1606-ban Mátyás ausztriai főherceg és Booskai István között jött létre és 1608-ban, koronázás előtt, az országgyűlésen megvitatott és némely módosításokat is törvénybe iktatott, a mely különösen az 1791. 26. törv.-cikkben a vallásügy elintézésének egyik alapjául vétetik.

(Folytatása következik.)

NYILT LEVELEK rendőrfőnökünkhöz.

VII.

Veszi-e észre, rendőrfőnök úr, hogy városunkban csakugyan rendetlenség uralkodik? Ha nem: ugy tessék velünk jönni, de ne érzékenyedik el, mert a hely, hová menni fogunk: egy nagyon szomorú, gyászos helyet, egy csatatér tünnet fel, hol 10—15, esetleg 20, vagy 25 polgártárs megsebzetten, felhalva a csatatéren szerteszét, nem ugyan vérükben, de gőzükből, belsőjükből kigőzölő kedves pálinka-gőzükből félig meghalva fuldokolnak, hogy Petőfivel elmondhatjuk:

Az enyészet gyászlobogója

Leng a szomorú csatatéren!

Szomorú biz ez, nagyon szomorú!

És ugyan hol van és mikor történik mind ez?

Maros-Vásárhely szab. kir. várossában, az Urnak 1874-ik évében kisebb-nagyobb változásokon át a tavaszi s nyári évszakok csaknem minden napján! Itt bizony egyik nagyobb utcájú piac, vagy főtere egyik szegletén, egy kétemeletes épület földszinti, piac része elején, hol az épület egyik részében népes két osztályú leányiskola van, az épület másik részében egy hat osztályú nagy gymnasium!

És ha csak mind ez ennyiből állana, hogy a hősök a piacon, a kövezeten öntudatlan hevernek s egy kissé élénken hortyognak mély, kedves, rózsás színű álmaikban, hát még haddjón! de biz itt néha napján irtózatoss kurjongatások, nagyon kedves dallamok, még kedvesebb párbeszéddek és legeslegkedvesebb istentelen káromkodások zengenek, hogy mindezt hallani nagyon, de nagyon szomorú.

Ez a kiváltságos hely pedig a 33-ik pálinkaivóda egyik, az igaz, hogy a fő-pálinka-raktár helye előtt történik, kiűn az utcán, a jövő-menő és a néző publikum előtt!

Azok az ártatlan leánykák, kik oda feljártak, míg szünidejük kiadva nem volt, megkérdézhették tanítónéjuktól (mert a gyermekek sokszor kérdezősködnék), hogy hát ezek az utcán heverő, rettenetes kinézésű polgártársak csakugyan emberek? hát mi Európában, e mivelt földrészben lakunk és ennek Erdély földjén a híres M.-Vásárhely városában, mely vasúttal összekötve van a mivelt világgal, mindez szabadon megtörténhetik?!

Hát azok az ágaskodó, bölcseledő diákok mit és hányféle kérdést intézhetnek ezeknek napontai szemlélése után tanáraikhoz?! Ciceróval megkérdézhetik: Senatus haec vidit —? És megkérdézhetik, hogy hát miféle jelentősége van e szónak: rendőrség?!...

De menjünk egy házzal tovább, mert még nagyon sok helyre el kell érkeznünk s az idő is nagyon drága!

Hó, megállj és bámulj itt is földi halandó, mert itt is, ha nem is fő-, de egy al-pálinka-raktár van! Ez az épület itt a szent-ferenczrendiek temploma; szomszédságában ez itt a Bánfi-ház, szép, régi épület; az emelet minden ablakaiból gyertyavilág fénye árad szét, s alatta, ép az ablak alatt, al-pálinka-raktár van, s ki hinné? midőn itt vagyunk, aug. 6-ika esti 9 óra s hallod-e ezt az éktelen, ördögi éneket? mily szabadon terjed szét. A

pálinkafészekből ordítás hallszik a piac felé messze le és fel, minden irányban, hogy ez éktelen énekre úgy jön az embernek, hogy fusson és rohanjon innen a merre csak lát a szemével, mert az ördögi visító s siróvá átváltozó hangot emberi fülnek kiállani nem lehet. Ezt, a mit itt hallottunk, ezt nem lehet prózába elzengeni, megénekelni; ezt csak hallani kell, hogy elég képzetet szerezhessünk magunknak felőle.

Itt és ez alkalommal mintegy önkéntelen eszünkbe jut azon körülmény, hogy nem oly rég hire volt és szél-tibe beszélték úton-útfélen azt az eshetőség bekövetkezését, miként a kir. táblát elviszik innen azon okból, mert a bírák számát szaporítani akarják s itt nincs elég szállítás, elég helyiség azoknak elfogadására; itt, ugy mondták, minden ötödik ház: koresoma.

Ez az eshetőség bekövetkezése nagy csapás lenne bizony a város népére, nagy pénzforgalom szűnnék meg vele és mi ennek ellenére nem tudunk egy kissé az orunknál tovább látni; nem tudunk egy kissé készek, előzékenyek lenni; nem tudunk megnyerők lenni s magunkat feltalálni!...

Nem hát?

Nem bizony, még annyit sem tudunk a magunk eszünktől ki- és feltalálni, hogy abból a szám szerint 14 darab városszolgából egy párt abba a pálinka-raktárba küldjünk, a kik azokat az éktelen ordítókat egy kissé meghűtenék, rendre útasítsák, mert az mégsem járja, még sem talál.

Azt kérdezzük, hogy hát miért tartja a város azt a sok közeget? Nem lehetne-e ezek közül egy párt naponta, éjente, ide-tova felváltva elküldeni s benézetni velük azokba a pálinka-raktárakba, kurta koresomákba, hogy hát mik történnek ott, hiszen ilyen dolgokat Európa egyetlen városában is se nem lát, se nem hall az ember; itt a pálinka-raktárakban örökös káromkodások, verekedések, ordítások, dinum-dánomok és az utcák kövezetein csaknem minden időben holt-részeg emberek hevernek, mint valami árvízjárás után heverni szokott a kéve, eliszapolt szénacsomagok, giz-gaz, iszap és sárleülepedés! Ez szögyenyére, kisebbségére van a város eddigi jó hírnevének.

A város kiadta a pálinkaárulás jogát s így a bérlők kis- és nagy mértékkel tetszésük szerint árultathatnak — mondani fogják mentségül az érdekeltek.

A pálinkaárulás jogát igen, azt kiadhatta, ahoz joga volt; de nem adhatta ki, nem adta ki a város népe nyugalmát, nem adta ki a piaci tért is, hogy ott a pálinka-raktár kedves vendégei nappal és éjjel a kövezeten, a szabad ég alatt szinerendjében, félmezelen állapotban heverjenek, aludjanak; nem adta ki azt, hogy a pálinkaivók tetszésük szerint énekeljenek, éjjel-nappal ordítsanak; nem adta ki, hogy szabad verekedés és éktelen káromkodások legyenek minden időben! Még Muszkaországban is — a mint közelebről írták a lapok — nem lesz szabad ezután már a koresmárosoknak annyi italt mérni, a mennyit egy-egy részeges-kancos magába bele tud venni; még ott is ezután a részeges tuskóknak az ivásra végtelenségig menő kedvük és vágyuk korlátozva, zabolázva lesz; az italárusok és vendéglősök felelősek lesznek a részeg emberekért s kemény büntetés fogja őket sújtani mindannyiszor!

Egy dolgozóházat mielőbb, uraim, a helyett az erdőkerülés, becsülés s más haszontalan, fölösleges kiadások, pénzek árával; egy dolgozóházat az ilyen naplopók, utcakövezeten heverő dologtalanok, ordítók részére, hol csak egy beti tollfosztás után nem lesz kedvük ismét bemenni!

Beh sajnáljuk, hogy mindezeket el kellett mondanunk; de, hát kérdem: nem rendetlenség-e ez?! Sajnáljuk, hogy mint egy lágy, lassu cselédnek szokás: mindig kell mondanunk: te, tedd ezt, tedd azt!

K ü l f ö l d.

London aug. 21. Erzsébet királyné tegnap meglátogatta az edinburghi herceget s hercegnőt és Lorne marquis-t; délután az edinburghi herceg és hercegnő látogatást fogadta.

A „Tagesblatt“ jelenti, hogy az orosz cabinet elhatározása a spanyol kormány elismerése ügyében tagadlag hangzanék.

Franciaországban most a nemzetgyűlés állandó bizottsága tartja üléseit. Csütörtökön is összeülve, tanácskozásait azonban minisztertanács előzte meg, mely Caband Latour elnökle alatt megállapította azon választ, melyet a kormány a bizottságban a hozzá intézendő kérdésekre adni szándékozik. Összesen csak két kérdés merült fel. Az első Bazaine megszökésére vonatkozott. Erre nézve a belügyminiszter csak azt felelte, hogy a vizsgálat még nem ért véget. A másik kérdés a spanyol kormány elismeré-

sére vonatkozott. Erre Decazes herceg azt válaszolta, hogy Franciaország nem ragadta meg a kezdeményezést, hanem egyszerűen követte a többi hatalmak példáját.

Mac-Mahon körútjában nem a legszivesebben fogadják. Közelebről ismét a sarthai főtanács alelnöke a következő szavakkal fogadta:

Elnök ur! A sarthai főtanács szerencsésnek érzi magát, hogy önben a köztársaság kormányának tisztelt fejét üdvözölheti. Nemkevésbé hiva a rendnek, mint a szabadságnak, a főtanács bizalommal látja e két legnagyobb kincsét az ön loyális kezeibe letéve. Leghőbb óhaja azonban azon nap lesz teljesítve, a melyen Franciaország elvégre határozhatand sorsa felett, s az ön aegise alatt a pártok zavargásával szemben a dolgok végleges rendjét újra megállapíthatandja.

Lemonier e nyílt szavai annyira kihozták a tábornagyot sodrából, hogy alig tudott néhány köszönő szót hebegni.

Olaszországban az összes miniszterium tagjait a hét végére a fővárosba várják, hol a képviselőház felosztatása s új választások elrendelése ügyében fognak tanácskozni.

Pisában közelebről communista lázadás volt kitörében, de elfojtatott, számos elfogatás történt s több helyen fegyvert találtak elrejtve. Azóta a nyugalom a királyság egy pontján sem lön megzavarva.

Madrid aug. 21. Franeziaország ajánlatot tett a spanyol kormánynak, hogy a határ közös őrzete céljából Bidassvába egy francia és egy spanyol gőzös küldessék.

Serrano tegnap irta alá a párisi spanyol követ megbízó levelét. Tristany megadásra szolitotta fel Puicerdát s lövöldözni kezdette.

Brüsszel: aug. 21. A belgiai miniszterium elnöke Theux gróf meghalt.

Hirrovat.

— Városunk f. év szept. 25-től okt. 10-éig az őszi gyakorlatokra nagyszámu honvédségnek lesz befogadója, ugyanis a gyakorlatokon részt fog venni öt zászlóalj (25., 27., 28., 31. és 32.), négy törzs, 116 tiszt és 3040 honvéd, ezen kívül még 24 vizsgáló törzstiszt. A legénységet az igen jól berendezett sátor táborba fogják elhelyezni, melyről legközelebről meg fogunk emlékezni.

— Albrecht főherceget — mint biztos forrásból értesültünk — szombatra, aug. 29-ére városunkba várják. A hadgyakorlatokat jön megtekinteni.

— A székely vértanúk szoborügyi nagy bizottsága 1874. aug. 27-én csütörtökön d. u. 5 órakor a helyi egyenlőségi-kör helyiségében ülést tartand; tárgyai: pénztári kimutatás, szobor felállítása helyének végmegállapítása és a leleplezési ünnepélynek sorrendje, melyre a tagok teljes számmal megjeleni kértnek. M.-Vásárhelyt, 1874. aug. 25. Lázár Ádám, elnök.

— A dalárda estélye, mult vasárnap, a Rákosi sörkertben igen kedélyesen folyt le. Daczára a hives, borongós időnek, igen szép közönség gyűlt egybe. A katonazenekar és a dalárda által előadott darabok igen szépen sikerültek s a zeneelőadás elvégeztével a táncz vette kezdetét. Kedélyesség tekintetében semmi kifogásunk sem lehet, de annál több az étel, ital kiszolgáltatása ellen. Valóban megfoghatatlan az a figyelmetlenség, az a hanyagság, melylyel Rákosi úr, közönségével szemben, oly makacsul tartja magát. Oly hitvány szolgálat, oly rossz pinczerek, talán az egész országban sehol sem boszantják a közönséget, mint a Rákosi-sörkertben, hol épen ez alkalommal még a székekhez is alig juthatott a közönség egy része. Csodálkozunk azon, hogy ez általános panasznak gyakori közzététele oly megvető, fitymáló közönyösségekben hagyja a sörkert vendéglőst, ki minden figyelmeztetés és fölhiyas nélkül is figyelmet kellene, hogy tanusítson az iránt a közönség iránt, mely rossz szolgálatát annyiszor veszi igénybe és rossz ételait oly gyakran fogyasztja.

— Prielle Cornelia színművésznőnk megkésvén, kedden délután volt városunkba érkezendő, a Nagy Mihály színtársulata már meg is érkezett s ma, szeredán, a művésznő és bájos leánykája: Szerdahelyi Antónia kisasszony közreműködésével „Alfonz úr“ Dumas kitűnő vigjátéka kerül színre, s a színlap szerint a vendégművésznő és a társulat itt működése is csak három előadásig terjed, értesülésünk szerint aug. 31-ére már a kolozsvári színtársulat nyerte meg vendégszereplésre a művésznőt, épen ezért felhívjuk a városi és közel vidéki műpártoló közönséget, ne szalaszsa el e nem minden-napi élvezetet nyújtó alkalmat.

— Laborszky Mihály magyar bűvész hétfőn és kedden az Apolló-teremben előadást tartott, mint a színlap magát helytelenül kifejezte, „Ritter János és fia hárfaművészekkel egybekötve,“ helyesebben: közreműködésével. Az előadás várakozáson felül jól ütött ki, kár, hogy nagyobb közönség nem vett részt benne. A bűvész

úr jól sikerült mutatványai s azok közül nem egy kulcsának megmagyarázása igen derült hangulatban tartá a közönséget, a hárfaművészek játéka is nagy tetszést aratott, nem egyet „ujrázott“ a közönség s kivált a „takarodó dobhangok hárfán“ című darab zajos tetszésben részesült s valóban igen jól is sikerült.

== **Öngyilkosság városunkban.** Uzoni Zajzon János, Marosszék aljegyzője, az utolsó választott törvényszék ülnöke 58 éves idős, de munkabíró férfi, a Maros hullámaiba vetette magát vasárnap s onnan tegnapelőtt vététt ki hullája. Temetése nagyszámu közönség jelenlétében tegnap, kedden ment végbe.

== **Ma, szeredán,** délután 3 órakor a képviselőtestület rendes gyűlést tart a tanácsbáz nagytermében.

== **Borszéki levelezőnk** panaszkodik azon eljárás miatt, hogy az ottani fürdőn csak egész idényre lehet szállást kapni, s ha rövidebb ideig marad is valaki, az egész idényre kell hogy fizessen; az egyik vendéglő leégvén, a most egyedüli vendéglős nagyon akarja éreztetni a közönséggel, hogy kizárólag reá van utalva. Még az ott működő helyi zenekar ellen is van panasz, és pedig, hogy a szabad ég alatt csak vonóhangszerekkel játszva nem elég erős; főképp pedig azért, hogy új darabokat nem igen akarnak betanulni.

== **Az „Erdély“** aug. 13-iki csütörtöki száma a másik héten, kedden, aug. 18-án délután jelent meg aug. 13-ai keltezéssel, s a késedelemről és okáról semmit sem szólva. A mult csütörtöki aug. 20-kai szám ismét nem jelent meg lapunk zártáig, szeredán (aug. 26.) reggelig sem. Vajjon a lap — pártoláshány miatt — haldoklását, vagy megszűntét jelenti e nagy rendetlenség?

== **A székely egyleti** első és Udvarhelyen székelendő takarékpénztár részvényeire itt helyben aug. 25-től szept. 5-ig az „Erdélyi kereskedelmi- és hitelbank“ hivatalos helyiségében elfogadja az aláírást, hol megtekinthetni az alapszabályokat is. Egy részvény ára 50 frt, egészen befizetendő szeptembertől folyó 12 havi részletben, vagy két részletben és pedig az első folyó év decz. 31-ig, a másodikat 1875. július 1-ig. Aláírási díj minden részvény után egy forint. *)

== **A fiatal műkedvelők** a mult hét végén tartották utolsó előadásukat, s még a mult számra írott, de helyszüke miatt be nem fért tudósításunk közlésével, megadjuk nekik a végtisztességet, megemlékezünk róluk; mi jóakarattal kísértük figyelemmel e társulat minden mozanatait, egészen addig, míg egyes tagjai lázas feltűnési vágy betegségbe esve, félre ismerték a közönség és a sajtó jóakaratu buzditását, s abból olcsó dicsőséghez akarva jutni, fegyvert kovácsoltak öndicsőítésükre. „Non plus ultra Szapolyai János“ féle dicseriadokból észre vettük, hogy oly térre léptek, melyen sokkal többet ártnak, mint a mennyit használhatnak, s nem is késtünk megróvásunkat minden személyeskedés nélkül, sőt még igen enyhe modorban azonnal is közzé tenni. Értésülésünk szerint helyi lapársaink élesebben fognak hozzá szólni. A közönség is elhidegült irántok, egyes tagok önhittségét látva többet várt volna tőlük, azt pedig nem adhattak és nagyon csekély számmal jelent meg. A „Jó hazafiak“ csütörtöki előadása már aztán épen nem sikerült. A 3/4 12 óráig tartott előadást sokan már a közepén ott hagyták, vontatottan, unalmasan, sőt szerepüket sem tudva egészen összerontották e kitűnő vigjáték különben elmaradhatatlan hatását. Egyesek ugyan igyekeztek megtenni a magukét, s kivált a nők Dobolyi Gizella, Lichter Lujza és Rudolf Vanda kisasszonyok igen kedvesen és jól játsztak, s első ki ma lépett fel először azonnal a közönség kedvenczév vált, a más kettő pedig már az is volt; de még a férfiak közül sem lehet mindenikre panaszunk s nehányan köztük Balog Sándor, Nyárádi Gyula, Issekutz stb. nagyon jól játsztak, sőt a multkor non plus ultra Szapolyai, most Kovács mérnök is sokat haladott, de azért Tóth Józsefet, Felekit, Molnárt, Ujházit nem juttatta eszünkbe, vagy ha igen más oldalról, mint a hogy ő gondolja, különben műkedvelőtől — kérjük e szón lévő hangsúlyt megérteni, — habár szerepéből nagyon sokat ki is hagyott „ez a vasut fenntarthat egy vasutat“ féle mondásaival tétoázása és zavara által másokat is zavart, eléggé türethetőnek, sőt néhol, a hol összeszedte magát, még némileg sikerültnek is mondhatjuk játékát, s ha így halad.... nó semmi sem lehetetlen a nap alatt. A közönség azonban, mintha meg apprehendálta volna multkor is elég gyér elismerésének félremagyarázását teljességgel nem hangoztatta az „éljen, bravó, dicsőítő hangokat,“ a mint azt az a hirhedt tudósítás jelezte volt. A főispán valóságos fajankó volt. Fehér Mór pedig egy kezeivel hadonászó, henczegni akaró kis Borsszemjankó; mindkettő nagy

*) E közhasznú intézmény felkarolása annyira kívánatos, hogy hosszabb ajánlatra nem szorul. Szerk.

visszatetszést s megbotránkozást keltett a közönségben, s általában egyes szereplők igen sokszor fennakadását és tétoázását, a rendezés hiányait, a színpad sokszor egészen üresen maradását, a szívarral kínálás és szívar nem létét, a levelet — nem lévén — kalapból olvasást, s mindent összevéve e darab előadása fél annyira sem sikerült, mint az eddigiek, és mi a jó kezdet után csakugyan többet vártunk volna. Meg kell azonban dicsérnünk az előadás helyett a jól sikerült szavazatot, habár igen színészes volt és Petőfi „Örült“-jét szavazva, örülnek is akart látszani, s ugy masquirozta magát felgyűrt ingujjakkal stb. a hogy a szavazónak nincs megengedve. A zenedarabok is igen jól sikerültek, s kivált Zach Antal derék karmester szép vadászskürt, soloja az est fénypontját képezte, a közönség óhajtott volna még egyszer hallani, de a karmester ur az idő előhaladván, szerénységből nem ismételte. És most az előadások bevégeződén elvárjuk a fiatal műkedvelőktől, hogy nyílt számadással lépjenek a közönség elé; eddigelő a jótékony célra, mint a második előadás alkalmával történt felülfizetést csak két forintot adtak át, pedig illetékes helyről ugy értesitenek, hogy az első előadás alkalmával tizennégy forint felülfizetés volt, a melyért még jegyet se kellett adni, a sok ingyen jegy osztogatás, sőt egy pár más hiuságot bizonyító historiáról most nem szólva, megadjuk a társulat egy részének a megillető elismerést, s aztán pax nobis cum; a társulat újra és megistiztva feléledésére nézve azt mondjuk, hogy ha szerénységre és igen nagy igény nélkül lépnek fel, mi csak óhajtni fogjuk, és ha egyesek is változnak s hiuságokból engednek, velük szemben is csak jóakarattal leszünk, a mivel voltunk eddig is a társulattal szemben. (Pirók.)

* **Rudolf koronaherceg,** mint ilyen, f. hó 21-én lett nagykoru, a mennyiben 16 éves. A családi ünnepély csak a szűkebb családi körben ületett meg.

* **Az orosz czárné** október havában Angliába utazik, leánya látogatására.

* **A sz.-somlyói** műkedvelő-társulat századik előadását ünnepli meg közelebből.

* **Say,** amerikai követ, az Egyesült-Államokban tett látogatásából Bécsbe visszaérkezett.

* **Massari** olasz képviselőn f. hó 13-án esti fél 8 órakor Rómában gyilkossági merénylet kísértetett meg. A tettes a képviselő egy elcsapott szolgálja volt. A gyilkos, midőn urán több sebet ejteit, fejének irányozta a tördfést, de azon pillanatban elfogatott. Massarinak kapott sebe azonban nem életveszélyes.

* **Párisban** jelenleg három nő tünt fel, kik amerikai orvostudornők, köztük van mis Walher is, a női emancipáció egyik harczosa az amerikai államokban.

* **Egy 50 éves** szepesmegyei egyén, Pesten a legfőbb ítélőszék elnökénél szolgál állomást nyert s közelebből egy pesti leánynyal házasságra lépett. Mily nagy volt azonban a nőnek meglepetése, midőn egy 43 éves asszony lépett be hozzá s állította, hogy ő a hivatal-szolga törvényes neje s tőle 11 gyermeke volt. A szolgál bevallá, hogy titokban hagyta el a nejét és gyermekeit, egy új házasságalépés ötletéből. Kettős házasság büneért a hivatal-szolga a fenytörvényeszeknek adatott át.

* **Komárommegye** Ekel községében e hó 16-án nagy vihar dühöngött. A kath. templomba is beütött a villám, épen akkor, midőn a hívek kifelé jöttek. A tornyot egészen szétszúzta, a templom boltozatát megrepesztette. Egy ember rögtön meghalt, 3 halálosan megsebesült, többen pedig kisebb sérülést kaptak.

* **Tompa Mihály** siremlékére 2190 frt gyűlt össze. A sarkó 1350 frtba került, a fennmaradt 840 frtot pedig a bizottság az irói segély-egyletnek küldte föl „Tompá-alapítvány“ czim alatt.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-dik évi augusztus 24. és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő:

II. Tanács polgári ügyekben.

(Folytatása és vége.)

Pipos Péter k. t. r. bíró által.

Vieder Frigyesné Goldsmidt Katalin dr. Ratiu János e. 1000 frt, Székelyi gör. cath. egyház-megye Gyarmathi Zsigmond s t. e. vh., Erzsébet város közönsége Török Gergely e. 296 frt, Sofron Juon Oprea s t. Iván Nicolai e. 29 frt 64 kr., Illia Juon Olaru Viorel Mihály e. 6 frt, Szekeres László Szép János e. munka teljesítése, Nagy-Sink város közönsége Buitán Móise ellen visz. h., Habermann János Gergely Ferencz e. házberletből kimozdítása iránti perök.

Petri Ádám k. t. r. bíró által.

Anna Mihály s t. Bordeánu Paraszkiva e. kötelező rész kiadása, Jakó Laura Nagy József s t. e. kártérítés, Miskolczi Ferencz Miskolczi Sándor e. som. vh., Dragomir Dávid Dragomir György e. ingóságok, Borbás Károly Stáncs Avram e. 3 frt 40 kr., Borbás Károly öreg Hagiaganu Juon e. 12 frt 25 kr., Borbás Károly ifj. Hagiaganu Juon e. 6 frt 10 kr., Borbás Károly Gyura Nicolai e. 8 frt 15 kr., Borbás Károly Herezegán Nicolai e. 6 frt 40 kr., Ifj. Hadnagy István Berecski Tamás e. 110 frt, Közép Ács József Kosa János e. 27 1/2, véka gabona, Müller Sándor Farkas Roza e. 120 frt, Orbán Menyhért Török János s t. e. som. vh., Ferenczi István Jánosi Pál e. kártérítés, „Victoria“ biztosító-társulat Márton István e. 24 frt 36 kr. iránti perök.

Istvánfy Pál k. t. r. bíró által.

Habermann János Rotschild Náthán egy jég kaszten, Lutsch Régina Tuchs Móríc e. 100 frt tőke s jár., Nagy Istvánné s t. Ujlaki Miklós s társai e. som. vh., Friedsam Mihály Valcer Márton e. 21 frt 5 kr., Pantilimon Andrei Drach Adolf e. 3 db. juh visszaadása, Abraham Miklós Bognár Péter s t. e. 247 véka buza, Harstein Abraham Petyán Pável s t. e. egy tinó visszaadása, Siegnér Jakab Lascu Achim e. 8 frt 40 kr., Patai Farkas Popa Mateiu lui Ádamutiú hagyatéka e. 20 veder bor, Salamon Károly s társai Ruszuly Miklós e. 300 frt, Adler Ignác Petre József e. 236 frt 28 kr. iránti perök.

Illyés Károly k. t. p. bíró által.

Kötéses Sámuel Ferencz Sámuel s neje e. 10 frt s jár., Bakin Ferencz Eissig Halperu e. 20 frt, Molnár Frigyes Vitéz István hagyatéka e. 225 frt, Schnell Lajos Tamási Antal hagyatéka e. 50 frt, Oprics János Bartha József e. 60 frt 80 kr., Hornaiu Vaszi Hornaiu Mitru e. som. vh., Az erd. gazdasági egylet Pausz József hagyatéka e. 100 frt, B. Jósika Lajos Tinta Miklós e. kártérítés, Máyer József Lukes János e. 39 véka törökbuza, Máthé Gergely Alb Samoila s t. e. 200 frt, Balázs Józsefu Horák József e. 163 frt iránti perök.

III. Tanács büntügyekben.

Szoyka Antal k. t. r. bíró által.

Borza István vagyonbiztonság, Dermla Antal közintézetek, Nagy András s t. becsületsértés, Pop Zaharia becsületsértés, Stan Ilia testisértés, Mánn Nicolai gyilkosság iránti büntügyök.

Antalfy Gábor k. t. r. bíró által.

Id. Manda Nicolai testibiztonság, Varga Mózes és Dobai Péter tolvajság, Joana Niculai Szimlea becsületbiztonság, Pap Kis Tódor testibiztonság, Butura János testibiztonság és Prodán György becsületbiztonság, Leb Hersch becsületbiztonság, Morár Animia Pakala Niculai, Nyág Juon testibiztonság iránti büntügyök.

Mégay Ferencz k. t. p. bíró által.

Danetiu József súlyos testisértés, Sándor Gergely s t. gyilkosság, Simon János s t. tolvajság, Fazakas Sándorné életbiztonság, Márton Ignác testibiztonság, Bernád Dávid becsületbiztonság, Hänn Nicolai s társai testibiztonság, Halmágyi István s t. becsületbiztonság, Tránczi Jakób testibiztonság iránti büntügyök.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Főmunkatárs:

DOBAI ALBERT.

HIRDETMÉNY.

Egy testben, lélekben ép,

4 gymn. osztályt végzett, jótanuló,

jó családból való ifju

kerestetik

gyógyszerészeti gyakornoknak

a Szt-Király-utcabeli gyógytárba

MAROS-VÁSÁRHELYT.

(48)

(2—3)

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt ev. ref. főiskola gyorssajtóján 1874.